

รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Model of Educational Resource Mobilization in Primary Schools under the Office of the Basic Education Commission

สิทธิศักดิ์ ร่วมสุข^{1*}, นเรศ ขันธะรี² และพงษ์ธร สิงห์พันธ์³

Sittisak Roumsuk^{1*}, Narech Khantharee² and Pongthorn Singpan³

(Received: Apr. 13, 2024; Revised: Jun. 6, 2024; Accepted: Jun. 10, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 506 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ จำนวน 19 คน และ 4) ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 2) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ 3) แบบประเมินการทดลองใช้รูปแบบ และ 4) แบบประเมินรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มี 5 องค์ประกอบ คือ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) วิธีดำเนินการ (4) การประเมินผล และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และ 4) รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี 34000

Ph.D., Student of Educational Administration, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani 34000, Thailand

* Corresponding author; e-mail: sittisak.rg63@ubru.ac.th

^{2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อุบลราชธานี 34000

Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani 34000, Thailand

คำสำคัญ: รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The research article consisted of the following objectives: 1) to study the current conditions in educational resource mobilization primary schools 2) to create a model of educational resource mobilization primary schools 3) to experiment a model of educational resource mobilization primary schools and 4) to evaluate a model of educational resource mobilization primary schools. The group of informants included 1) educational administrators and educational committees, 506 people, 2) experts, 11 people, 3) educational administrator and teachers at Ban Thung Yai School, 19 people, and 4) experts and stakeholders, 21 people. The tools used in the research include: 1) current conditions questionnaire had a reliability value of 0.95 2) model appropriate assessment form, 3) model experiment assessment form, and 4) model assessment form. The statistics used to analyze data were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research revealed that 1) current conditions in educational resource mobilization primary schools it is at a high level. 2) A model of educational resource mobilization primary schools has 5 components: (1) Principles, (2) Objectives, (3) Methods, (4) Evaluation, and (5) Success Conditions. 3) The overall results of the experiment of using the educational resource mobilization model in primary schools were at a very good level. And 4) The model is appropriate, possibility and usefulness overall is at the highest level.

Keywords: Model of educational resource mobilization, Primary schools,

The office of the basic education commission

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสถานการณ์การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันประชากรสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตามอัตราการเข้าถึงการศึกษาที่เพิ่มสูงขึ้นไม่ได้ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560, น. 22) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหนึ่งในนั้น คือ ทรัพยากรทางการศึกษาที่ทุกประเทศต่างให้

ความสำคัญ เพราะการลงทุนด้านการศึกษาในวัยเด็กเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ก่อให้เกิดผลตอบแทนในระยะยาวให้กับทั้งตัวเด็กซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และก่อให้เกิดผลดีกับสังคมด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่รัฐบาลให้แก่สถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ (Glewwe & Hanushek, 2011, p. 20)

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษามีเป้าหมาย คือ กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดเล็กมีจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2558 กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนจำนวนน้อยกว่า 20 คน 21-40 คน และ 41-60 คน มีมากถึง 1,059 แห่ง 2,488 แห่ง และ 3,388 แห่ง ตามลำดับ ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างไม่คุ้มค่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 46) และสภาพปัญหาหลังจากการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวจากรัฐบาลพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาความไม่เพียงพอของงบประมาณและปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับ ทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเกิดจากความจำกัดด้านبودทุนการศึกษา การไม่สามารถกระจายโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพสู่กลุ่มคนด้อยโอกาสได้อย่างแท้จริง ทำให้เพิ่มความเสี่ยงด้านคุณภาพการศึกษาระหว่างเขตเมืองกับชนบท และไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ นั้นไม่เพียงพอกับความต้องการในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ผู้อุปถัมภ์ให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถที่จะบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียนต่อไป (เบญจจาภา เบญจธรรมธร, 2560, น. 47)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาและประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อให้โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งปัจจุบันสถานศึกษา มีความสามารถศักยภาพ และวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพที่แตกต่างกันไป (สุภัทร จำปาทอง, 2562, น. 1) ซึ่งการระดมทรัพยากรที่หลากหลายตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ทั้งด้านทรัพยากรเงิน ภูมิปัญญา ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสื่อการเรียนรู้ โดยมีวิธีการและแนวทางการระดมแตกต่างกันไปตามบริบท สังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและโรงเรียน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรสถานศึกษาจากทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้อง

พัฒนาภาวะผู้นำในสถานศึกษา พัฒนาความสามารถขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น สมาคมครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน หรือองค์กรเอกชน และสถานประกอบการ เป็นต้น ทั้งนี้จากการศึกษาและดำเนินงานวิจัย พบว่า สถานศึกษาบางแห่งได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรสูง ในขณะที่สถานศึกษาบางแห่งตั้งอยู่ในชุมชนขาดแคลนขาดการสนับสนุนทรัพยากร อย่างไรก็ตาม ภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคลากรสถานศึกษามีส่วนในการกระตุ้นให้องค์กรหรือหน่วยงานนอกพื้นที่เข้ามามีบทบาทในการระดมทรัพยากรสถานศึกษา (พิณสุตา สิริธรรังศรี, 2561, น. 4)

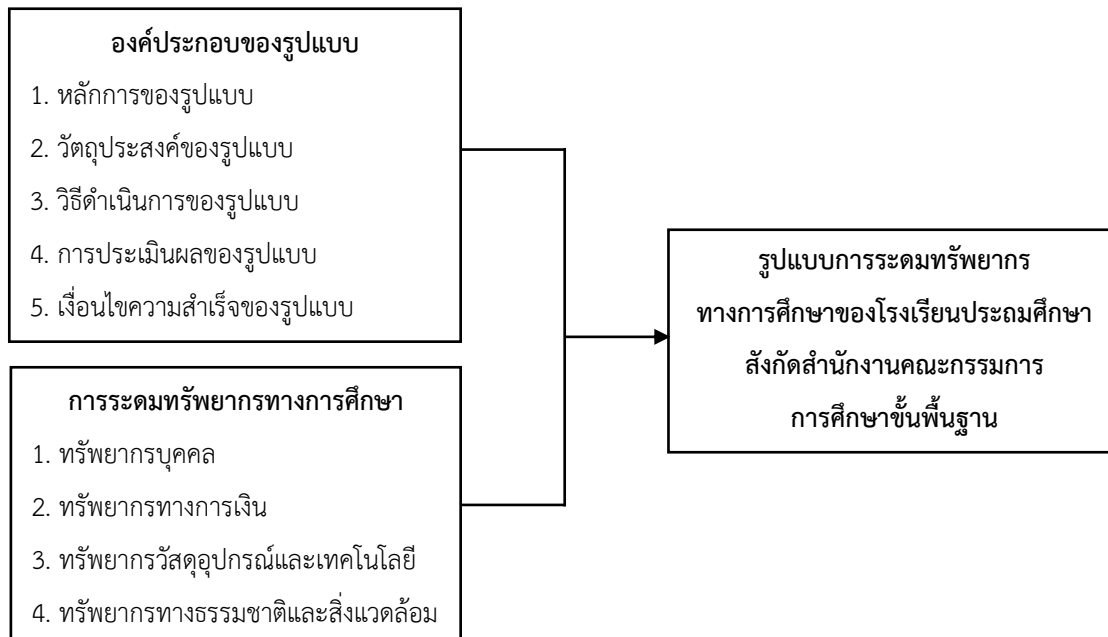
จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนารูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา จากนั้นนำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันไปใช้กร่างรูปแบบและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ นำรูปแบบที่ได้ไปทดลองใช้ และประเมินรูปแบบในภาพรวม จึงทำให้รูปแบบนี้มีความสมบูรณ์ โดยโรงเรียนประถมศึกษาสามารถนำรูปแบบไปใช้เป็นแนวทาง แนวคิด หรือฝึกทักษะกระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่มีระบบมากขึ้น มีแนวคิดและทฤษฎีรองรับ มีองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ มีวิธีการดำเนินการที่หลากหลายทั้งในด้านการระดมทรัพยากรบุคคล การเงิน วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อประเมินรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบของธีระ รุญเจริญ (2550, น. 12) และการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, น. 231-232) โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 4 ระยะ ซึ่งในแต่ละระยะมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มพื้นที่การศึกษาเขตตรวจราชการที่ 14 จำนวน 506 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยมีจังหวัดเป็นหน่วยในการสุ่ม ประกอบด้วย ยโสธร จำนวน 72 คน ศรีสะเกษ จำนวน 170 คน อำนาจเจริญ จำนวน 52 คน และอุบลราชธานี จำนวน 212 คน ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 38 ข้อ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากรบุคคล จำนวน 8 ข้อ 2) ด้านทรัพยากรทางการเงิน จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี จำนวน 9 ข้อ และ 4) ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำนวน 11 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าความสอดคล้องของข้อความตั้งแต่ 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 ผู้วิจัยนำผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับสภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในภาพรวมรายด้าน และรายข้อ และนำประเด็นการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา รายข้อที่มีสภาพปัจจุบันตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป ($\bar{x} \geq 3.51$) ไปสร้างรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสร้างรูปแบบฯ โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยเลือกประเด็นรายข้อที่มีสภาพปัจจุบันตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป ($\bar{x} \geq 3.51$) มาใช้ร่างรูปแบบ ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากรบุคคล จำนวน 8 ประเด็น 2) ด้านทรัพยากรทางการเงิน จำนวน 10 ประเด็น 3) ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี จำนวน 9 ประเด็น และ 4) ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 11 ประเด็น เมื่อร่างรูปแบบแล้วผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน โดยผู้เชี่ยวชาญร่วมให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนารูปแบบฯ พร้อมทั้งประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ จำนวน 3 ข้อ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ จำนวน 2 ข้อ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ จำนวน 4 ข้อ 4) การประเมินผลการดำเนินการของรูปแบบ จำนวน 2 ข้อ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ จำนวน 3 ข้อ ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับความเหมาะสมของรูปแบบฯ ในภาพรวมและรายด้าน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาฯ โดยเลือกด้านทรัพยากรบุคคลไปทดลองใช้ เนื่องจากมีผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้ที่โรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 19 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยได้

ประเมินวิธีดำเนินการของรูปแบบ ด้านทรัพยากรบุคคล ของโรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ พบว่า อยู่ในระดับพอใช้ จึงเห็นว่าควรนำรูปแบบฯ มาทดลองใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้มีแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 ตามขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยประเมินวิธีดำเนินการของรูปแบบ ด้านทรัพยากรบุคคล จำนวน 8 แนวทางดำเนินการ ก่อนการทดลองใช้รูปแบบฯ

2. ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบตามวิธีดำเนินการของรูปแบบ ด้านทรัพยากรบุคคล จำนวน 8 แนวทางดำเนินการ ได้แก่ 1) วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนด้านทรัพยากรบุคคลของโรงเรียน 2) วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) จัดทำทำเนียบวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) ขอรับการสนับสนุนบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับครูและนักเรียน 5) เชิญบุคลากรที่ประสบความสำเร็จมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้นักเรียน 6) ตรวจสอบการบริหารงานบุคคลโดยชุมชนมีส่วนร่วม 7) ประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล และ 8) พัฒนาเครือข่ายวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ผู้วิจัยประเมินวิธีดำเนินการของรูปแบบ ด้านทรัพยากรบุคคล จำนวน 8 แนวทางดำเนินการ หลังการทดลองใช้รูปแบบฯ

ซึ่งผู้วิจัยประเมินวิธีดำเนินการของรูปแบบโดยการสังเกต สัมภาษณ์ ศึกษาเอกสารและร่องรอยหลักฐาน เพื่อประเมินการปฏิบัติตามวิธีดำเนินการของรูปแบบฯ ด้านทรัพยากรบุคคล โดยใช้แบบประเมินแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 8 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ และแปลผลระดับของการทดลองใช้รูปแบบฯ ในภาพรวม

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 21 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครูโรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ที่ร่วมทดลองใช้รูปแบบฯ จำนวน 16 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตอบแบบประเมินรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ความเหมาะสม จำนวน 5 ข้อ 2) ความเป็นได้ จำนวน 3 ข้อ และ 3) ความเป็นประโยชน์ จำนวน 4 ข้อ ผู้วิจัยวิเคราะห์และแปลผลระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การระดมทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน	
	$\bar{X}$	S.D.
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.68	1.31
ด้านทรัพยากรทางการเงิน	4.37	0.87
ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี	3.71	1.28
ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.68	0.57
รวม	4.11	1.13

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรทางการเงิน และด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการสร้างรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

2.1 รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ ได้แก่ 1.1) หลักการมีส่วนร่วม 1.2) หลักการมีภาวะผู้นำ และ 1.3) หลักการความเป็นอิสระ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ได้แก่ 2.1) เพื่อให้ได้รูปแบบวิธีดำเนินการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2.2) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแต่ละบริบทของสถานศึกษา 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ ได้แก่ 3.1) ด้านทรัพยากรบุคคล คือ (1) วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนด้านทรัพยากรบุคคล (2) วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (3) จัดทำทำเนียบวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น (4) ขอรับการสนับสนุนบุคลากรที่เกี่ยวข้องเฉพาะเรื่อง (5) เชิญบุคลากรที่ประสบความสำเร็จมา

ถ่ายทอดประสบการณ์ให้นักเรียน (6) ตรวจสอบการบริหารงานบุคคลโดยชุมชนมีส่วนร่วม (7) ประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล และ (8) พัฒนาเครือข่ายวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2) ด้านทรัพยากรทางการเงิน คือ (1) กำหนดวัตถุประสงค์ขอรับงบประมาณ (2) นำเสนอสภาพการขาดงบประมาณ (3) พัฒนาแผนการใช้จ่ายงบประมาณ (4) ระดมเงินทุนตามโครงการ (5) พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณ (6) พัฒนาสัมพันธภาพต่อผู้ปกครองและชุมชน (7) ขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่น (8) พัฒนาศาสตร์และศิลป์การระดมทุน (9) ติดตามและตรวจสอบการทำงาน และ (10) ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้บริจาคเพื่อการศึกษา

3.3) ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี คือ (1) พัฒนาแผนงานโครงการ (2) พัฒนาแผนการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (3) จัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (4) ขอรับงบประมาณซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (5) ประชาสัมพันธ์ผลงานผ่านสื่อเทคโนโลยี (6) จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (7) รับบริจาควัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (8) รายงานผลการรับบริการบริจาค และ (9) สร้างเครือข่ายในการขอรับบริจาควัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี และ 3.4) ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ (1) จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (2) วางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (3) สร้างแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (4) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (5) สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (6) สร้างเครือข่ายของแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (7) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (8) สร้างเครือข่ายการศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (9) พัฒนาระบบการใช้แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ (10) ตั้งศูนย์การเรียนรู้ทางธรรมชาติ และ (11) สร้างความเข้าใจการใช้แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ

4) การประเมินผลของรูปแบบ ได้แก่ 4.1) ประเมินกระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา และ 4.2) ประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ได้แก่ 5.1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียน 5.2) สร้างการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน และเครือข่ายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 5.3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ

2.2 รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) หลักการของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.60) 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53) 4) การประเมินผลรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.60) และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) ซึ่งรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การดำเนินการตามกระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาก่อนทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับพอใช้ (ร้อยละ 62.50) และการดำเนินการตามกระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาหลังการทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 100)

4. ผลการประเมินรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.41) 2) รูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.42) และ 3) รูปแบบมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.44)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมุ่งส่งเสริมการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากรบุคคล 2) ด้านทรัพยากรทางการเงิน 3) ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี และ 4) ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนการทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับพอใช้ และหลังการทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับดีมาก

4. รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านทรัพยากรทางการเงิน และต่ำสุด คือ ด้านทรัพยากรบุคคล ทั้งนี้ เป็นเพราะปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา ประกอบไปด้วย ทรัพยากรที่ไม่ใช่เงินและทรัพยากรที่เป็นเงิน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในการระดมทรัพยากร ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรทางการเงิน ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี และด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังที่ Canada International Development Research Centre (2009, p. 23) กล่าวว่า การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการระดมจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำมาสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ทรัพยากรที่เป็นเงิน ได้แก่ เงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากภาครัฐ และเงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนต่างๆ และ 2) ทรัพยากรที่ไม่ใช่เงิน ได้แก่ บุคคล วัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งแวดล้อม และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2564, น. 134) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบได้ผ่านกระบวนการสร้างตามแนวคิดการวิจัยและพัฒนาโดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา จากนั้นได้ดำเนินการสร้างรูปแบบ เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จึงทำให้รูปแบบนี้มีความสมบูรณ์เหมาะสมในเชิงทฤษฎี มุ่งองค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดของสมาน อัครภูมิ (2567, น. 420) ที่ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีความครอบคลุมการปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุผล และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมรา โยงราช (2565, น. 163) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การดำเนินการตามกระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาก่อนทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับพอใช้ และการ

ดำเนินการตามกระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาหลังการทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการดำเนินงานของรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ออกแบบให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ร่วมมือกันบนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในทุกด้าน ส่งเสริมให้ครูได้ดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบอย่างเต็มความสามารถ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ สร้างแรงจูงใจ และเสริมขวัญกำลังใจให้แก่เพื่อนร่วมงานต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินการหลังการทดลองใช้รูปแบบมีการพัฒนามากกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ดังที่วุฒิไกร คำแฝง (2557, น. 205) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นความสำคัญในการรวมกลุ่มและการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม กระจายงานให้ทุกคนได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่จะนำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมาย และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพรเทพ โพธิ์พันธ์ (2562, น. 250-251) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการระดมทุนเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของผู้เข้าอบรมก่อนการฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 15.45 และหลังฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 19.95 โดยความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นมานั้นผ่านกระบวนการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และผู้เชี่ยวชาญล้วนเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับระดมทรัพยากรทางการศึกษา จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนเพื่อนำไปใช้ได้จริง ประกอบกับผู้ประเมินส่วนมากได้มีส่วนร่วมในการทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงปรากฏเช่นนี้ และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรังสรรค์ มณีเล็ก (2560, น. 49-52) ที่ทำการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการทดลองใช้รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านทรัพยากรบุคคล พบว่า การระดมทรัพยากรบุคคลต้องอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายครูภูมิปัญญา ราษฎ์ชาวบ้าน และผู้มีบารมีที่เป็นผู้นำทางจิตใจ ดังนั้น ผู้ที่จะนำรูปแบบฯ ไปใช้ต้องกำหนดแนวทางและแผนการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนในการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายบุคลากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการตามรูปแบบมีประสิทธิภาพและสำเร็จได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาและพัฒนาแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านอื่นๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา เช่น การระดมทรัพยากรด้านความรู้และวิชาการ การระดมทรัพยากรด้านแรงงาน สนับสนุน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย. (2564). แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- เบญจมาภ เเบญจธรรมธร. (2560). การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 6(2), น. 47-66.
- ปัทมรา โยงราช. (2565). การพัฒนารูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- พรเทพ โพธิ์พันธุ์. (2562). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการระดมทุนเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- พิณสุตา สิริธรรศรี. (2561). การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- รังสรรค์ มณีเล็ก. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 2(4), น. 45-56.
- วุฒิไกร คำแฝง. (2557). รูปแบบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทย*. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2565, จาก <http://timssthailand.ipst.ac.th/>
- สุภัทร จำปาทอง. (2562). *รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สมาน อัสวภูมิ. (2567). รูปแบบและการพัฒนารูปแบบโดยการวิจัยในการบริหารการศึกษา. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 6(1), น. 414-426.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก 2562-2565*. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2565, จาก http://drive.google.com/file/d/1YWMkEoFcqW10aja9fai_6ovMPy7S-Auz/view
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- Canada International Development Research Centre. (2009). *Research mobilization: A practice guide for research and community-based organizations* (2nd ed.). Manila: Venture for Fund Raising.
- Glewwe, P. W. & Hanushek, E. A. (2011). *School resources and educational outcomes in developing countries: A review of the literature from 1990 to 2010*. Cambridge: Cambridge University.